

ACADEMIA Vägledarutbyte i Prades, Frankrike

Johannes Blomqvist, SYV på Mora folkhögskola

Jag hade glädjen att få åka iväg på ett ACADEMIA-vägledarutbyte i maj 2019. Temat för veckan var Guidance counselling, integration and fight against school dropout – an example of field practices. Arrangörerna Euroguidance Center France och Centre d'information et d'orientation de Prades (CIO) tog med oss deltagare på besök till en rad olika skolor i regionen Occitanien. Dessa representerade en stor del av de olika stegen i det franska skolsystemet. Målen var att ge en överblick över systemet och relationen till studie- och yrkesvägledning, förmedla metoder mot skolavhopp, presentera praktiska verktyg och främja utbyte mellan deltagarna och deras olika system och arbetssätt.

Programmet dag för dag

Efter en typisk fransk frukost med nybakade croissanter, i den lugna och fridfulla och rosensdoftande staden Prades bland Pyrenéerna, gav CIO under den första dagen en överblick över det franska skol- och vägledningssystemet. Borgmästaren i Prades och företrädare för Eruope direct berättade om staden, regionen och de europeiska projekten som skolorna där deltar i. Den otroligt välsmakande lunchen tillagades och serverades av elevernas vid "MECS" – en yrkes-högstadieskolor/gymnasieskola för elever med dåliga sociala förhållanden och sedan besökte vi två av det franska skolsystemets motsvarigheter till sär- resp. specialskolor, som är, vad jag förstår det, mer integrerade i den ordinarie grund- och gymnasieskolan än i Sverige, då eleverna bara har vissa lektioner separat från de vanliga klasserna och annars har assistenter i klassrummen.

Något annat jag lärde mig under dagen är att vägledare har en psykologexamen och vanligtvis inte anställda av skolorna utan av CIO och åker ut till mellan 2-5 st. skolor i veckan. Det var också intressant (om inte annat i och med den framlagda vägledningsutredningen hemma i Sverige) att höra om hur studie- och yrkesvägledning naturligt och självklart är ett eget ämne i skolan genom hela grund- och gymnasieskolan. I den senare måste det sista året ingå minst 54 timmar för varje elev riktade aktiviteter inför val av yrke och högre utbildning med mässor, studiebesök, föreläsningar, praktik och så vidare.

Den andra dagen sprang vi i rasande fart upp och ner i Collioures gränder, på skattjakt liknande TV-tävlingen Amazing race, med elever i collège (högstadiet) i ett projekt – "Parcours d'excellence" - lett av universitetsstudenter för att öka mobiliteten för barn och ungdomar med krassa socioekonomiska förutsättningar (genom resor, sport, kulturevenemang och liknande). En mycket rolig dag där vi tillsammans med eleverna fick röra på oss en hel dag i härliga vårsolen, lära oss massor om Collioures, Frankrikes geografi och historia, lösa matematiska problem och öva på engelska – ett utmärkt sätt att integrera olika ämnen, inspirera och engagera eleverna och få till ett givande möte med universitetsstudier- och studenter. Projekt som vi borde försöka få till i Sverige också!

Den tredje dagen spenderades uppe i bergen i Font-Romeu där både universitet, grund- gymnasieskolor inom sport och hälsa vistas på samma område. Dessutom tränar flera av de franska

olympiska landslagen där. Mycket smart tycker jag – universitetsstudenterna (som läser till idrottslärare) kan öva på grund- och gymnasieskoleeleverna och alla får chans att möta och träna med professionella atleter. Precis som i projektet Parcours d'excellence finns utbytet mellan olika stadier i skolsystemet, vilket underlättar i övergångarna mellan dem.

Den fjärde dagen presenterade jag och mina tyska kollegor våra respektive skol- och vägledningssystem på universitetet i Perpignan som i sin tur berättade om sina smarta klassrum och hur de använder ny teknik i sin undervisning. Vi besökte också vad som i Sverige skulle kunna vara en blandning av yrkesgymnasium och yrkeshögskola som använder "dual system" eller "sandwich courses" där halva tiden spenderas på skolan och halva tiden i betald praktik. Det var mycket imponerande att se hur många inriktningar det fanns och hur bra systemet verkar funka – en vinst både för eleverna/studenterna och företagen. I stort sett alla som går ut sin utbildning har jobb direkt. Det var också fantastiskt att få smaka olika bakverk som de blivande konditorerna bjöd på (i synnerhet eclairs med vanilj- och cointreaufyllning).

Slutligen besökte vi den femte dagen den franska motsvarigheten till Arbetsförmedlingen – Pôle Emploi – som på många sätt liknar AF i sitt arbetssätt men med, som jag uppfattar det, ännu mer fokus på karriärväxling och att hjälpa till med att utveckla de jobbsökandes färdigheter genom utbildning och praktik i nära samarbete med näringslivet. Än en gång blev jag imponerad över hur mycket samarbeten och samverkan det är mellan skolor, organisationer, näringsliv, vägledningscentran och arbetsförmedlingar.

Angående veckans teman

Även om det på många sätt var en inspirerande och lärorik vecka hade jag gärna sett lite tydligare kopplingar till temana skolavhopp och integration. Vi snuddade vid dem vid ett flertal tillfällen på våra studiebesök men jag saknade mer reflektion, jämförelser och diskussion och mindre information. Det vi "kom fram till" är att det är minst lika viktigt att lära sig om samhället och kulturen som språket för de som kommer nya till ett land. Det är också viktigt att hela skolans personal utbildas inom och verkar mot skolavhopp. Den nära kontakten med näringsliv med mycket fokus på praktik, samt utbyten med elever och studenter högre upp i systemet är jättebra för att få förebilder och se vart en är på väg och hur allt hänger ihop.

Gruppen och umgänget

Gruppen bestod av fyra studie- och yrkesvägledare i olika åldrar och från olika delar av Tyskland som alla jobbar på den federala arbetsförmedlingen Bundesagentur für Arbeit, samt mig. Alla – inklusive de franska värdarna Mme Helene Sauvage som är chef för CIO och de två administratörerna Tiphonie och Margali - var mycket trevliga och snälla, samt ambitiösa och seriösa.

Gruppsammansättningen var dock lite olycklig, då det var fyra av en nationalitet/med samma språk och en av en annan nationalitet och med ett annat språk. Naturligt föll det sig att de tyska deltagarna ofta pratade tyska och att de franska pratade franska. Jag hade gärna sett att det deltog minst en till deltagare från ett annat land än Tyskland/Frankrike, så det hade känts lite mindre ensamt. Dock var det en nyttig upplevelse för mig som vägledare på en folkhögskola och som möter många asylsökande och nyanlända att känna på hur det är inte förstå, eller inte alltid kunna göra sig förstådd det språk och den kultur en befinner sig i.

Organisationen i Occitanien fungerade mycket bra. Vi blev mycket väl mottagna och välkomnade överallt. Ve presenterades stolt av CIO som europeiska kollegor och togs emot av de skolor och organisationer vi besökte på ett generöst sätt. Alla transporter (mest bil och buss) gick smidigt och var alltid i tid. Vi fick alltid den information och det material vi behövde och vi kunde alltid kontakta någon om vi behövde hjälp på något sätt.

Jag är glad att jag, förutom att ha lärt mig mycket om och av det franska skolsystemet och den franska arbetsmarknaden, också fått lära mig om hur det ser ut och fungerar i Tyskland och i EU i stort. Detta har vidgat mina vyer och dessutom får jag ibland frågor av mina deltagare om hur det fungerar att läsa vidare i andra EU-länder och nu har jag lite mer koll på var jag kan hitta information, samt att jag kan kontakta mina nyfunna kollegor i Tyskland och Frankrike. (En rolig grej är att jag första dagen efter att ha kommit hem fick en fråga om studier i Tyskland från en deltagare och kunde ta hjälp av dem).

Jag skulle verkligen rekommendera ett utbyte till andra vägledare. Som sagt, inte minst för att få syn på sitt eget arbete och det system en själv arbetar inom. Det vidgar också vyerna att se hur andra jobbar på andra ställen och i andra system, få nya tankar och idéer och en annan helhetsbild av hur allt hänger ihop i Europa och i världen.